

— تلاش برای انتخاب دوستان خوب و حفظ آن‌ها.

توضیح درس

ابوذر غفاری یکی از یاران باوفا و ظلم‌ستیز پیامبر اکرم (ص) است که در طول تاریخ زندگی خود همواره با دشمنان و یاران دروغین دین در ستیز بود و در تمامی نبردهای صدر اسلام، دوشادوش پیامبر با دشمنان جنگید. این درس، با بیان گوشه‌ای از ارتباط صمیمانه‌ی پیامبر اکرم (ص) و ابوذر، ویژگی‌های یک دوست خوب و راه‌های حفظ دوستی را مطرح می‌کند.

اهداف

— آشنایی با برخی از وظایف و حقوق دوستان نسبت به یک‌دیگر
— توجه به ویژگی‌های یک دوست خوب و راه‌های حفظ دوستی

انتظارات

دانش‌آموز، در فرایند آموزش این درس

- ۱- نمونه‌هایی از توقعات و انتظارات خود از دوستانش را ذکر می‌کند.
- ۲- توقع و انتظارات مشابه دیگران را از خود بیان می‌کند.
- ۳- درباره‌ی رفتار ابوذر با پیامبر اکرم (ص)، با دوستانش گفت و گو و قضاوت می‌کند.
- ۴- برخی از حقوق و وظایف دوستان را نسبت به یک‌دیگر بیان می‌کند.
- ۵- برخی از ویژگی‌های دوست خوب را برمی‌شمرد.
- ۶- برخی فواید و آثار رعایت حقوق دیگران را ذکر می‌کند.

۷- درباره‌ی موضوع دوست و دوستی، نوشته یا نقاشی زیبایی تهیه می‌کند.

۸- درباره‌ی راه‌های حفظ دوستی، با دوستانش گفت و گو می‌کند.

مفاهیم کلیدی

رفتار نیک با دوستان
بهترین‌ها برای دوست

توصیه‌ی ۲

برای طرح موضوع درس، از ابزارهای دیداری و شنیداری مانند معمای تصویری (پازل)، کاغذ مچاله (که حاوی کلمات مرتبط با درس است)، بازی با کلمات، پخش اصوات ضبط شده و ... استفاده کنید.

توصیه‌ی ۳

از بچه‌ها بخواهید فعالیت اول کتاب کار، یعنی «انتظارات من از دوستم و انتظارات دوستم از من»، را انجام دهند.

توصیه‌هایی برای تدریس

توصیه‌ی ۱

می‌توانیم این درس را ابتدا از کتاب کار آغاز کنیم؛ سپس، متن درس را بخوانیم و دوباره با انجام دادن فعالیتی دیگر از کتاب

توصیه‌هایی برای شروع مناسب تدریس

توصیه‌ی ۱

با توجه به ساختار داستانی این درس، ایجاد اشتیاق به شنیدن داستان، شیوه‌ی مناسبی برای شروع درس است. بهترین راه کار برای شروع مناسب، ایجاد سؤال در ذهن کودکان است. سؤال خوب، تعادل ذهن کودک را برهم می‌زند و نیاز به جست و جو و یافتن پاسخ و برقراری تعادلی تازه را در او به وجود می‌آورد. این امر، بیشترین و قوی‌ترین انگیزه‌ها را برای آموختن و مشارکت دانش‌آموز در جریان یادگیری فراهم می‌سازد.

کار، موضوع را به پایان برسانیم؛ بدین شکل که در پایان جلسه‌ی قبل، از بچه‌ها بخواهیم برای جلسه‌ی بعد، فعالیت اول کتاب کار، یعنی «انتظارات من از دوستم» و «انتظارات دوستم از من»، را به کمک اعضای خانواده یا به تنهایی کامل کنند و سر کلاس بیاورند.

توصیه‌ی ۲

پس از این که بچه‌ها تمرین اول را انجام دادند و به کلاس آمدند، از آن‌ها بخواهید ابتدا انتظارات خود را از دوستان و در ادامه، انتظارات دوست خود را بیان کنند؛ سپس بگویند: بچه‌ها، آیا دوست دارید بدانید پیامبر اکرم با دوستان خود و نیز دوستانشان با ایشان چگونه رفتار می‌کردند؟ سپس متن درس را با لحن مناسب بخوانید.

توصیه‌ی ۳

از قالب «قصه‌گویی» استفاده کنید و درس را در قالب یک قصه برای بچه‌ها بیان کنید یا بخوانید.

توصیه‌ی ۴

از بچه‌ها بخواهید احساسات خود را درباره‌ی موضوع داستان و شخصیت‌های اصلی آن بیان کنند.

توصیه‌ی ۵

از بچه‌ها بخواهید خاطره‌ها، تجربه‌ها و شنیده‌های خود را در زمینه‌ی موضوع درس بیان کنند.

توصیه‌ی ۶

از بچه‌ها بخواهید برای تحکیم دوستی‌هایشان با یک‌دیگر، پیشنهادهایی ارائه دهند.

توصیه‌ی ۷

تهیه‌ی قصه‌ی دیواری از داستان درس یا داستانی مشابه، بسیار مناسب است.

این کار را خود بچه‌ها و با استفاده از کتاب‌های موجود می‌توانند انجام دهند. بچه‌ها در کلاس چهارم این آمادگی را دارند که خود تهیه‌کننده و سازنده‌ی قصه‌ی دیواری باشند.

توصیه‌ی ۸

از قالب «مسابقه» نیز می‌توانید استفاده کنید؛ برای این منظور می‌توانید از بچه‌ها بخواهید پیام اصلی درس را به زبان شعر و حدیث، مثلاً روی کاغذ، چوب، مقوا، پارچه یا ... بنویسند

و جلسه‌ی بعد به کلاس بیاورند؛ سپس از تک‌تک بچه‌ها بخواهید به همه‌ی کارها نمره‌ای بدهند. شما نیز با بررسی نظر بچه‌ها به بهترین کار یا کارها جایزه‌ای بدهید یا صاحب آن را به نوعی دیگر تشویق کنید.

درباره‌ی «دوست داری برایت بگویم»

در این قسمت، با طرح دو سؤال، به دانش‌آموزان فرصت داده شده است تا رفتارهای پیامبر(ص) و ابوذر را نسبت به یک‌دیگر مورد بررسی قرار دهند و نکات قابل توجه آن‌ها را استخراج کنند. پاسخ این پرسش‌ها در نتیجه‌گیری از درس مطابق با اهداف آن، کمک شایانی خواهد کرد.

درباره‌ی «من می‌توانم»

در این فعالیت، از دانش‌آموزان خواسته شده است که درباره‌ی موضوع دوستی، چند جمله یا متنی کوتاه بنویسند یا آنچه به نظرشان می‌رسد، به تصویر بکشند.

درباره‌ی «نحوه‌ی استفاده از فعالیت‌های کتاب کار»

برای کتاب کار این درس، دو فعالیت در نظر گرفته شده است؛ در فعالیت اول، دانش‌آموزان ابتدا انتظارات خود را از دوستانشان می‌نویسند؛ سپس، انتظارات و توقعات دوستانشان را از خود یادداشت می‌کنند و در مرحله‌ی بعد، نوشته‌هایشان را با یک‌دیگر عوض می‌کنند تا از توقعات یک‌دیگر باخبر شوند. نگارش و خواندن این مطالب به آگاه شدن بچه‌ها از توقعات یک‌دیگر و توجه بیشتر به آن‌ها کمک می‌کند. چنین توجهاتی به تقویت روابط دوستانه‌ی بچه‌ها با یک‌دیگر خواهد انجامید.

از این فعالیت، برای آغاز تدریس این درس هم می‌توان استفاده کرد. پس از طرح توقعات و انتظارات بچه‌ها از یک‌دیگر، تدریس درس اثرگذارتر خواهد بود.

در فعالیت دوم کتاب کار این درس، از دانش‌آموزان خواسته شده که با استفاده از کلمه‌هایی که در اختیار آن‌ها قرار گرفته است، جمله‌هایی بنویسند و سپس از این جمله‌ها برای نگارش یک متن زیبا استفاده کنند.

ارزشیابی

مشاهده‌ی عملکرد دانش‌آموزان در فعالیت‌های زیر و ثبت نتایج آن در «جدول ثبت نتایج مشاهدات آموزگار» به ارزشیابی دقیق آموخته‌های ایشان از این درس کمک می‌کند.

– بیان کردن نمونه‌هایی از توقعات و انتظارات خود از دوستان

– بیان کردن توقع و انتظارات مشابه دیگران از خود

– گفت و گو و قضاوت کردن درباره‌ی رفتار ابوذر با پیامبر اکرم(ص)

– بیان کردن برخی از حقوق و وظایف دوستان نسبت به

یک‌دیگر

– بیان کردن برخی از ویژگی‌های دوست خوب

– بیان کردن برخی فواید و آثار رعایت حقوق دیگران

– تهیه‌ی یک نوشته یا نقاشی درباره‌ی موضوع دوست و دوستی

– گفت و گو درباره‌ی راه‌های حفظ دوستی

– فعالیت‌های مورد نظر معلم.

برای نمایش دادن ارتباط اهداف و فعالیت‌های توصیه شده در این درس، جدولی تهیه شده است که در طراحی، اجرا و ارزشیابی تدریس مفید واقع می‌شود.

طبقات و حوزه‌های یادگیری				اهداف	فعالیت‌های دانش آموز (انتظارات): دانش آموز
تحلیل نقادانه و سازماندهی ایده‌ها	به‌کارگیری مفاهیم و مهارت‌ها	کسب مهارت‌ها	درک مفاهیم		
*	*		*	آشنایی با برخی از وظایف و حقوق دوستان نسبت به یک‌دیگر	نمونه‌هایی از توقعات و انتظارات خود از دوستانش را ذکر می‌کند.
*	*		*		توقع و انتظارات مشابه دیگران را از خود بیان می‌کند.
*	*		*		برخی از حقوق و وظایف دوستان را نسبت به یک‌دیگر بیان می‌کند.
*	*		*	توجه به ویژگی‌های یک دوست خوب و راه‌های حفظ دوستی	درباره‌ی رفتار ابوذر با پیامبر اکرم (ص)، با دوستانش گفت‌وگو و قضاوت می‌کند.
*	*		*		یکی از ویژگی‌های دوست خوب را برمی‌شمرد.
*	*		*		برخی فواید و آثار رعایت حقوق دیگران را ذکر می‌کند.
*	*		*		درباره‌ی موضوع دوست و دوستی، نوشته یا نقاشی زیبایی تهیه می‌کند.
*	*		*		درباره‌ی راه‌های حفظ دوستی با دوستانش گفت‌وگو می‌کند.

درس ۱۷ - رؤیاهای من

توضیح درس

آشنایی با امام زمان - علیه السلام - به عنوان امام زنده و صاحب عصر ما، از اهداف کلیه پایه‌ها در دوره‌ی ابتدایی است. در این درس، دانش آموزان با کودکی همچون خود همراه می‌شوند و رؤیاهای خود را برای از بین بردن همه‌ی بدی‌ها و زشتی‌ها در دنیا مرور می‌کنند. در پایان هم به آن‌ها یادآوری می‌شود که همه‌ی این رؤیاها وقتی به حقیقت می‌پیوندند که امام زمان - علیه السلام - ظهور کنند.

مشتاق کردن دانش آموزان نسبت به ظهور امام زمان (ع) و جلب توجه آن‌ها به تلاش‌هایی که می‌توانند برای تحقق این امر انجام دهند، از اهداف اصلی این درس است. تدریس این درس، در ایام نزدیک به ولادت امام عصر - علیه السلام - (نیمه‌ی شعبان) یا ایامی که امامت ایشان آغاز شده است (دهم ربیع‌الاول)، مؤثرتر خواهد بود. این درس، بهانه‌ی خوبی برای برگزاری چنین جشن‌هایی است.

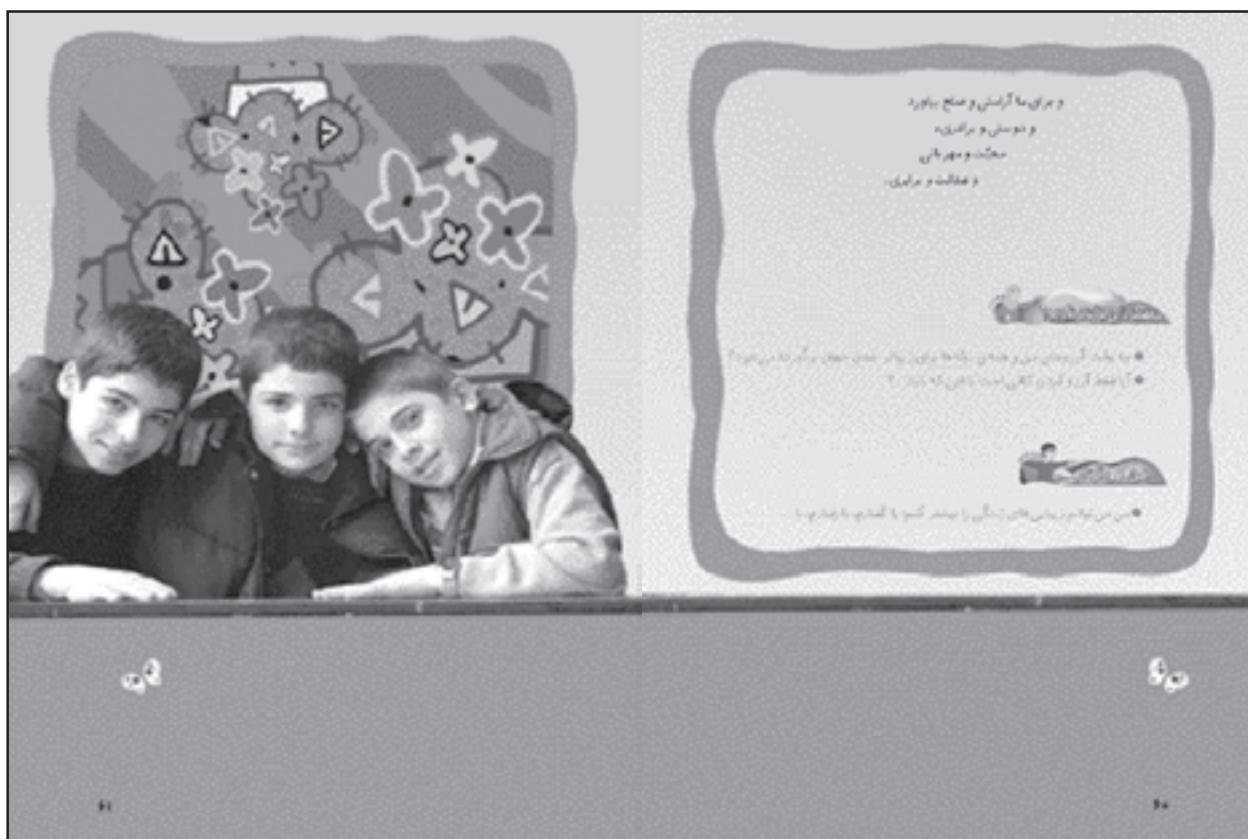
اهداف

- ۱- آشنایی با برخی ویژگی‌های دنیا پس از ظهور امام زمان (ع)
- ۲- احساس علاقه به امام زمان (ع) و ظهور ایشان.

انتظارات

دانش آموز، در فرایند آموزش این درس

- ۱- برخی از زیبایی‌های جهان پس از ظهور امام زمان - علیه السلام - را بیان می‌کند.
- ۲- برخی از کارهایی را که می‌تواند برای ظهور امام زمان - علیه السلام - انجام دهد، بیان می‌کند.
- ۳- شعر زیبایی درباره‌ی امام زمان - علیه السلام - را با دوستانش، به صورت یک سرود دسته‌جمعی می‌خواند.
- ۴- زیبایی‌های دنیا پس از ظهور امام زمان - علیه السلام - را به تصویر می‌کشد.

توصیه‌هایی برای شروع مناسب تدریس

یادآوری

شروع مناسب یک درس در میزان کارایی فعالیت‌های یادگیری تأثیر بسزایی دارد. همچنین، فرصت مناسبی را برای شما فراهم می‌کند تا به یک ارزش‌یابی تشخیصی برای درک میزان دانسته‌های پیشین دانش‌آموزان خود در مورد محتوای درس دست بزنید.

توصیه‌ی ۱

اگر کلاس شما در ایام ولادت امام زمان – علیه‌السلام – برگزار می‌شود، از حال و هوای این زمان و جشن‌های نیمه‌ی شعبان استفاده کنید؛ (جشن‌هایی که احتمالاً نمونه‌هایی از آن‌ها در مدرسه‌ی شما نیز برگزار می‌شود).

توصیه‌ی ۲

با رعایت اصول تربیتی، برخی اخبار مربوط به جنگ، فقر

و گرسنگی در گوشه و کنار جهان را در اختیار دانش‌آموزان بگذارید و از آن‌ها در مورد ویژگی‌های جهانی که این بدی‌ها در آن وجود ندارد، دنیایی که آن‌ها آرزویش را دارند، سؤال کنید.

توصیه‌ی ۳

از بچه‌ها بخواهید دنیای آرمانی خود را نقاشی کنند؛ سپس، از آن‌ها بپرسید که دنیای آن‌ها چه ویژگی‌ها و چه خوبی‌هایی دارد.

یادآوری

توصیه‌های تدریس، در واقع همان روش‌های منحصر به فرد تدریس‌اند که از میان تعداد بی‌شماری از این روش‌ها، توسط مؤلفان و همکاران آن‌ها گزینش شده‌اند؛ بنابراین، ضرورتاً «بهترین و کامل‌ترین» نیستند بلکه صرفاً چند نمونه قلمداد می‌شوند.

توصیه‌های زیر را می‌توانید مواد خام طرح درس تلقی کنید و با صلاح دید خود، آن‌ها را در مراحل تدریس به گونه‌ای مناسب به کار ببرید.

استفاده از همه‌ی توصیه‌ها ضرورت ندارد و برخی از آن‌ها به تنهایی برای تدریس شما کفایت می‌کنند.

شما می‌توانید روش‌های مذکور را به شکل مناسبی تلفیق کنید و به کار ببرید.

توصیه‌ی ۱

متن درس را برای دانش‌آموزان بخوانید.

نکته

خواندن متن درس باید به گونه‌ای باشد که بچه‌ها با کلمه‌ها و عبارت‌های متن همراه شوند.

توصیه‌ی ۲

می‌توانید از بچه‌ها بخواهید به موضوع «قصه‌ی یک رؤیا» فکر کنند. برای جهت دادن به ذهن آن‌ها، خوب است موارد زیر را متذکر شوید.

رؤیای شما می‌تواند مربوط به خودتان، خانواده، دوستان یا هرکس دیگر، یک سفر، زیارت یک مکان مقدس، داشتن یک چیز خوب یا یک اتفاق و حادثه‌ی خوب باشد.

شما می‌توانید به هر چیز خوبی فکر کنید.

توصیه‌ی ۳

می‌توانید گروه‌ها را تشکیل دهید و از بچه‌ها بخواهید درباره‌ی «آرزوها و رؤیاهای من (برای خود و برای دیگران)» با یک‌دیگر گفت‌وگو کنند. شما نیز گاهی وارد جمع آن‌ها شوید، حرف‌هایشان را بشنوید و به بحث آن‌ها جهت مناسب بدهید.

توصیه‌ی ۴

تصویر درختی را روی تخته بکشید (یا از تصویر بزرگ

یک درخت استفاده کنید)؛ نام درخت را «درخت آرزوها» بگذارید و تعدادی از آرزوهای یک انسان برای خود و دیگران را روی شاخه‌های آن بنویسید؛ مواردی مثل: سلامتی خودم و خانواده، خوب درس خواندن، صلح در همه‌ی دنیا و ...

اکنون از بچه‌ها بخواهید روی شاخه‌ها را با آرزوهای خود پر کنند.

توصیه‌ی ۵

با توضیح در این مورد که برای رسیدن به آرزوهایمان باید تلاش کنیم، از بچه‌ها بخواهید درباره‌ی موضوع «آرزوها و واقعیت‌ها، تلاش‌های من و دوستانم» فکر کنند و جمله‌های کوتاه و معناداری بنویسند؛ سپس، به کمک آن‌ها بهترین جمله‌ها را انتخاب کنید و روی تخته یا مقوایی بزرگ بنویسید.

توصیه‌ی ۶

اگر فضای مناسبی در اختیار دارید؛ بچه‌ها را به آن‌جا ببرید و از آن‌ها بخواهید که در گوشه‌ای، راحت بنشینند یا دراز

نقطه‌ی اتصال متن با هدف اصلی آن است. مناسب است این وظایف، در سطحی مطرح شوند که برای دانش‌آموزان پایه‌ی چهارم عملی باشند.

درباره‌ی «نحوه‌ی استفاده از فعالیت‌های کتاب کار»
در کتاب کار، برای این درس شعری در نظر گرفته شده است که دانش‌آموزان به کمک یک‌دیگر باید برای آن آهنگی انتخاب کنند و آن را به صورت سرود دسته‌جمعی بخوانند.
هر شعر مناسب دیگری را نیز می‌توان برای این فعالیت در نظر گرفت.

بکشند (نمازخانه‌ی مدرسه برای این کار مناسب است).
آن‌گاه، چشمانشان را ببندند و در رؤیای خود به سفر بروند؛ سفر به سرزمینی دوست داشتنی و زیبا؛ یک سفر رؤیایی. اگر بتوانید از افکت‌های صوتی مناسب نظیر صداهای طبیعی (باران، صدای آواز پرندگان) یا یک موسیقی آرام استفاده کنید، بسیار مؤثر است.
از بچه‌ها بخواهید آنچه را در رؤیای خود دیده‌اند، برای شما و دوستانشان تعریف کنند.

توصیه‌ی ۷

از بچه‌ها بخواهید در باره‌ی این موضوع با یک‌دیگر گفت‌وگو کنند: «برای زیباتر شدن زندگی چه کارهایی می‌توانید انجام دهید؟»

توصیه‌ی ۸

یک مسابقه‌ی جمله‌نویسی با موضوع «وقتی تو بیایی،.....» در کلاس برگزار کنید؛ از بچه‌ها بخواهید جمله‌های خود را با خط خوش بنویسند و برای آن‌ها قاب تهیه کنند. آن‌گاه، نمایشگاهی ترتیب دهند و این قاب‌ها را در معرض دید عموم بگذارند.

توصیه‌ی ۹

استفاده از اشعار و سرودهای مناسب و خواندن آن‌ها توسط بچه‌ها شور و حال مناسبی در کلاس و فضای مدرسه ایجاد می‌کند. دقت کنید که پیام سرودها و اشعار مثبت بوده و القائات منفی نداشته باشد.

درباره‌ی «دوست داری برایت بگویم»

پرسش‌های این بخش، به وظایف ما برای ایجاد دنیایی پر از دوستی، مهربانی، خوبی و پاکی اشاره دارند. این موضوع،

ارزش‌یابی

– خواندن یک شعر زیبا برای امام زمان – علیه‌السلام – با

دوستانش به صورت یک سرود دسته‌جمعی

– ترسیم کردن زیبایی‌های دنیا پس از ظهور امام زمان

– علیه‌السلام –

– فعالیت‌های موردنظر معلم.

برای نمایش دادن ارتباط اهداف و فعالیت‌های توصیه شده

در این درس، جدولی تهیه شده است که در طراحی، اجرا و

ارزش‌یابی تدریس مفید واقع می‌شود.

مشاهده‌ی عملکرد دانش‌آموزان در فعالیت‌های زیر و ثبت

نتایج آن در «جدول ثبت نتایج مشاهدات آموزگار» به ارزش‌یابی

دقیق آموخته‌های آنان از این درس کمک می‌کند.

– بیان کردن برخی از زیبایی‌های جهان پس از ظهور

امام زمان – علیه‌السلام –

– بیان نمودن برخی از کارهایی که می‌تواند برای ظهور

امام زمان – علیه‌السلام – انجام دهد.

طبقات و حوزه‌های یادگیری				اهداف	فعالیت‌های دانش‌آموز (انتظارات): دانش‌آموز
تحلیل نقادانه و سازماندهی ایده‌ها	به‌کارگیری مفاهیم و مهارت‌ها	کسب مهارت‌ها	درک مفاهیم		
*	*		*	آشنایی با برخی از ویژگی‌های دنیا پس از ظهور امام زمان (ع)	برخی از زیبایی‌های جهان پس از ظهور امام زمان – علیه‌السلام – را بیان می‌کند.
	*		*	احساس علاقه به امام زمان (ع) و ظهور ایشان	برخی از کارهایی را که می‌تواند برای ظهور امام زمان – علیه‌السلام – انجام دهد، بیان می‌کند.
*	*		*		زیبایی‌های دنیا پس از ظهور امام زمان – علیه‌السلام – را به تصویر می‌کشد.

توضیح درس

بهترین الگوی رفتاری برای هر مسلمان، وجود مقدس پیامبر عظیم‌الشأن اسلام (ص) است. از رفتار و برخورد پیامبر خدا (ص) با دوستان و خویشاوندان و حتی رفتار محبت‌آمیز ایشان با دشمنان، داستان‌های فراوانی نقل شده است. داستان‌هایی که هریک نکته‌ای نفوذ و شیرین در بردارد و نشان‌دهنده‌ی راه درست به پیروان آن حضرت است. یک مسلمان با رفتار خود به دیگران درس می‌دهد؛ با دوستان خدا و دین خدا همواره مهربان است و با دوستانش رفتاری خوب، شایسته، انسانی و پسندیده دارد و پیامبر خدا (ص) بهترین نمونه والگو برای چنین رفتارهایی است. در درس، نمونه‌هایی از رفتار پیامبر اسلام (ص) با اطرافیان و خانواده‌شان بیان شده است. این نمونه‌ها الگوهای عملی برای مسلمانان هستند.

اهداف

- ۱- آشنایی با نمونه‌هایی از اخلاق و رفتار پیامبر اکرم (ص) با خویشان
- ۲- احساس علاقه نسبت به پیامبر اسلام (ص) و اخلاق و رفتار ایشان
- ۳- تلاش برای الگوگرفتن از اخلاق و رفتار پیامبر اکرم (ص) با خویشان.

انتظارات

- دانش‌آموز، در فرایند آموزش این درس
- ۱- پیامبر خدا (ص) را به عنوان الگویی مناسب برای رفتار با خویشان می‌شناسد.
 - ۲- درباره‌ی رفتار پیامبر اکرم (ص) با خانواده‌شان گفت‌وگو

می‌کند.

۴- برخی فواید و آثار محبت و دوستی با خویشان را ذکر

می‌کند.

۳- نمونه‌هایی از رفتار محبت‌آمیز پیامبر اسلام (ص) با

خویشان را برمی‌شمرد.

مفاهیم کلیدی

پیامبر خدا(ص) الگوی رفتار نیک با خویشان

مرتب می‌کنید؟

رسول اکرم(ص) فرمودند: خداوند دوست دارد وقتی

بنده‌اش برای دیدن برادرانش از خانه خارج می‌شود، خود را

مرتب و آراسته کند.»

از بچه‌ها بخواهید درباره‌ی این داستان با یک‌دیگر گفت

وگو کنند.

توصیه‌ی ۳

داستان کوتاه زیر را برای بچه‌ها تعریف کنید.

«در مسجد پیامبر(ص) زنی جارو می‌کشید و شب‌ها همان‌جا

می‌خوابید و مردم هزینه‌ی زندگی او را می‌دادند. شبی رسول

اکرم(ص) او را در مسجد نیافت. جویای حال او شدند و فهمیدند

که از دنیا رفته است و او را به خاک سپرده‌اند. اصحاب

می‌پنداشتند که مرگ این زن برای ایشان چندان اهمیتی ندارد و

به همین دلیل، این خبر را به حضرت نرسانده بودند.

توصیه‌هایی برای تدریس

توصیه‌ی ۱

درس را برای دانش‌آموزان بخوانید؛ به گونه‌ای که خود

را در متن داستان احساس کنند.

توصیه‌ی ۲

داستان کوتاه زیر را برای بچه‌ها تعریف کنید.

«روزی مردی به در خانه‌ی پیامبر خدا آمد و اجازه‌ی ورود

خواست. آن حضرت طبق معمول در آینه نگاه کردند و سر و

صورت خود را مرتب و آراسته کردند. همسر پیامبر به ایشان

عرض کرد: یا رسول‌الله، شما برترین فرزندان آدم و پیامبر پروردگار

جهانید؛ در برابر آینه می‌ایستید و موی سر و صورت خود را

رسول اکرم (ص) از شنیدن خبر مرگ آن زن متأثر شدند و با همراهان به سر قبرش شتافتند؛ نماز خواندند و برایش طلب آموزش کردند.»

اکنون از بچه‌ها بخواهید برای این داستان نام مناسبی انتخاب کنند.

توصیه‌ی ۴

داستان کوتاه زیر را برای بچه‌ها تعریف کنید.

«حلیمه مدتی عهده‌دار زندگی پیامبر خدا بود. وقتی به دیدار فرزند خود می‌آمد، رسول خدا ردای خویش را زیر پای وی پهن می‌کرد. هنگام قحطی و تنگ‌دستی حلیمه از فشار گرسنگی به ایشان پناه می‌برد؛ پیامبر (ص) از دیدن او بسیار خوشحال می‌شد و به سخنانش گوش می‌داد و موقع رفتن به او چندان کمک می‌کرد که بی‌نیاز می‌شد و از رنج قحطی و تنگ‌دستی نجات می‌یافت. وفا و حق‌شناسی پیامبر خدا (ص) به دایه‌ی ایشان محدود نمی‌شد و همه‌ی قوم و خویشان آن حضرت را هم دربر می‌گرفت.

اکنون، از بچه‌ها بخواهید برخی ویژگی‌های اخلاقی پیامبر را در این داستان برشمارند.

توصیه‌ی ۵

پس از شنیدن داستان‌ها از بچه‌ها بخواهید در باره‌ی این موضوع با یک‌دیگر گفت‌وگو کنند: «برای این که رفتار ما هم مثل پیامبر خدا، خوب و شایسته باشد، چه باید کرد؟»

توصیه‌ی ۶

فرصت خوبی است که موضوع احترام گذاشتن به مادر و پدر و رفتار صحیح با بزرگ‌ترها بار دیگر در این جا مطرح شود و مورد بحث و گفت‌وگوی بچه‌ها قرار گیرد.

درباره‌ی «دوست‌داری برایت بگویم»

دو سؤال پیش‌بینی شده در این بخش، به دانش‌آموزان

کمک می‌کنند تا رفتار پیامبر اسلام (ص) را با خانواده و خویشاوندانشان مرور کرده و به نحوه‌ی عمل ایشان فکر کنند.

درباره‌ی «من می‌توانم»

فعالیتی که در این قسمت به بچه‌ها توصیه می‌شود، تحقیق و مطالعه‌ی بیشتر درباره‌ی اخلاق و رفتار پیامبر اسلام (ص) با خویشان و خانواده‌شان است.

«درباره‌ی نحوه‌ی استفاده از فعالیت‌های کتاب کار»

فعالیت کتاب کار این درس، نوشتن یک انشای کوتاه درباره‌ی رفتار پیامبر خدا (ص) با خویشان و خانواده‌ی خود با استفاده از کلماتی است که در کتاب کار آمده است.

ارزش‌یابی

— بیان کردن نمونه‌هایی از رفتار محبت‌آمیز پیامبر

اسلام(ص) با خویشان

— بیان کردن برخی فواید و آثار محبت و دوستی با خویشان

— فعالیت‌های موردنظر معلم.

برای نمایش دادن ارتباط اهداف و فعالیت‌های توصیه شده

در این درس، جدولی تهیه شده است که در طراحی، اجرا و

ارزش‌یابی تدریس مفید واقع می‌شود.

مشاهده‌ی عملکرد دانش‌آموزان در فعالیت‌های زیر و ثبت

نتایج آن در «جدول ثبت نتایج مشاهدات آموزگار» به ارزش‌یابی دقیق آموخته‌های ایشان از این درس کمک می‌کند.

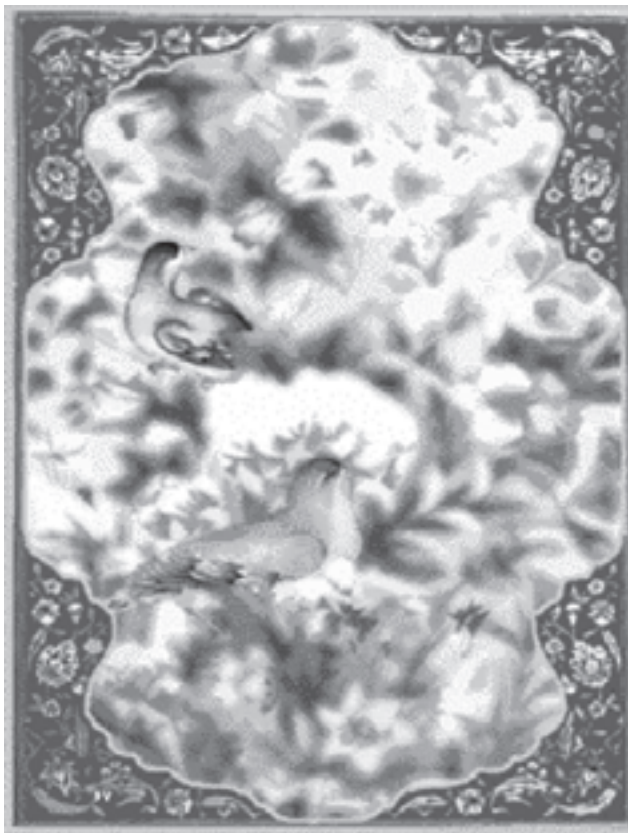
— شناسایی پیامبر خدا(ص) به عنوان الگویی مناسب برای

رفتار با خویشان

— گفت وگو درباره‌ی رفتار پیامبر اکرم(ص) با خانواده‌ی

خود

طبقات و حوزه‌های یادگیری				اهداف	فعالیت‌های دانش‌آموز(انتظارات): دانش‌آموز
تحلیل نقادانه و سازماندهی ایده‌ها	به‌کارگیری مفاهیم و مهارت‌ها	کسب مهارت‌ها	درک مفاهیم		
	*		*	آشنایی با نمونه‌هایی از اخلاق و رفتار پیامبر اکرم(ص) با خویشان	نمونه‌هایی از رفتار محبت‌آمیز پیامبر اسلام(ص) با خویشان را برمی‌شمارد.
*	*		*	احساس علاقه نسبت به پیامبر اسلام(ص) و اخلاق و رفتار ایشان	پیامبر خدا(ص) را به عنوان الگویی مناسب برای رفتار با خویشان می‌شناسد.
*	*		*		برخی فواید و آثار محبت و دوستی با خویشان را ذکر می‌کند.
*	*		*		درباره‌ی رفتار پیامبر اکرم(ص) با خانواده‌ی خود، گفت وگو می‌کند.

توضیح درس

خدیجه (س)، زنی مؤمن و با تقوا بود که پس از بعثت پیامبر اسلام (ص)، به عنوان اولین زن، به اسلام اعتقاد پیدا کرد و آن را پذیرفت. او در سختی‌های زندگی پیامبر اسلام (ص) در کنار ایشان بود و با مال و جان و توجه خود، ایشان را یاری می‌کرد. حضرت خدیجه همچنین مادر بهترین زنان عالم، حضرت فاطمه‌ی زهرا (س) است.

متن درس، در مورد همسر فداکار پیامبر اسلام (ص) و هدف آن، آشنا کردن دانش‌آموزان با ایشان است. درس می‌تواند انگیزه‌ی مطالعه و کسب اطلاعات بیشتر در مورد ایشان را نیز در دانش‌آموزان ایجاد و تقویت کند.

اهداف

۱- آشنایی با حضرت خدیجه (س)، همسر شایسته‌ی

پیامبر اکرم (ص) و مادر حضرت زهرا (س)

۲- تقویت علاقه و محبت نسبت به حضرت خدیجه (س)

۳- تلاش برای آشنایی بیشتر با زندگی و اخلاق و رفتار

حضرت خدیجه (س).

انتظارات

دانش‌آموز، در فرایند آموزش این درس

۱- حضرت خدیجه را به عنوان همسر شایسته‌ی پیامبر

اسلام (ص) می‌شناسد.

۲- حضرت خدیجه را به عنوان اولین زن مسلمان

می‌شناسد.

۳- درباره‌ی همراهی حضرت خدیجه با پیامبر اسلام در

لحظات سخت، مواردی را ذکر می‌کند.

۴- حضرت خدیجه را به عنوان مادر شایسته‌ی حضرت

فاطمه (س) می‌شناسد.

مطالعه و تحقیق می‌کند.

۵- درباره‌ی حضرت خدیجه و خدمات ایشان به اسلام،

۷- پرسش‌های مناسبی از متن درس طرح می‌کند و به

با دوستانش گفت و گو می‌کند.

آنها پاسخ می‌دهد.

۶- درباره‌ی حضرت خدیجه و خدمات ایشان به اسلام،

توصیه‌هایی برای تدریس

توصیه‌ی ۱

درس را به گونه‌ای بخوانید (یا بگذارید بچه‌ها بخوانند) که احساس خوشایندی به دانش‌آموزان دست دهد.

نکته

خواندن متن درس بسیار مهم است؛ بنابراین، لازم است برای به دست آوردن بهترین شیوه‌ی ارائه‌ی آن به بچه‌ها تلاش کنید. همچنین، خواندن درس نباید حتماً به آخر وقت کلاس موکول شود؛ چه بسا شروع کلاس با متن درس بتواند به شما کمک بیشتری کند.

توصیه‌ی ۲

از قالب «قصه‌گویی» استفاده کنید.

توصیه‌ی ۳

بهره‌گیری از فن «قصه‌ی دیواری» نیز مناسب است.

توصیه‌ی ۴

از بچه‌ها بخواهید برای درس، عناوین دیگری انتخاب کنند و در مورد علل انتخاب خود، توضیح دهند.

درباره‌ی «دوست داری برایت بگویم»

در سؤال مربوط به این درس، از دانش‌آموزان خواسته شده است که درباره‌ی فداکاری‌های حضرت خدیجه(س) در مورد پیامبر اکرم(ص) مطالبی بیان کنند.

درباره‌ی «من می‌توانم»

در این قسمت، دانش‌آموزان به جمع‌آوری اطلاعات بیشتری درباره‌ی فداکاری‌های حضرت خدیجه(س) ترغیب می‌شوند.

درباره‌ی «نحوه‌ی استفاده از فعالیت‌های کتاب کار»

در فعالیت این درس از دانش‌آموزان خواسته شده است که از متن درس، پرسش‌هایی طرح و در کلاس بازگو کنند؛ همچنین، به پاسخ‌های آن‌ها ببیندیشند و پرسش‌های خوب را انتخاب کنند. این پرسش‌ها با راهنمایی معلم، باید بر اهداف و مفاهیم اصلی درس متمرکز باشند. این فعالیت به مرور مفاهیم اساسی درس کمک می‌کند.

ارزش‌یابی

– گفت و گو درباره‌ی حضرت خدیجه و خدمات ایشان به

اسلام

– مطالعه و تحقیق درباره‌ی حضرت خدیجه و خدمات

ایشان به اسلام

– طرح کردن پرسش‌هایی مناسب از متن درس و پاسخ به

آنها

– فعالیت‌های مورد نظر معلم.

برای نمایش دادن ارتباط اهداف و فعالیت‌های توصیه شده

در این درس، جدولی تهیه شده است که در طراحی، اجرا و

ارزش‌یابی تدریس مفید واقع می‌شود.

مشاهده‌ی عملکرد دانش‌آموزان در فعالیت‌های زیر و ثبت

نتایج آن در «جدول ثبت نتایج مشاهدات آموزگار» به ارزش‌یابی دقیق آموخته‌های ایشان از این درس کمک می‌کند.

– شناسایی حضرت خدیجه به عنوان همسر شایسته‌ی پیامبر

اسلام(ص)

– شناسایی حضرت خدیجه به عنوان اولین زن مسلمان

– بیان کردن نمونه‌هایی از همراهی حضرت خدیجه با پیامبر

اسلام در لحظات سخت

– شناسایی حضرت خدیجه به عنوان مادر شایسته‌ی

حضرت فاطمه(س)

طبقات و حوزه‌های یادگیری				اهداف	فعالیت‌های دانش‌آموز (انتظارات): دانش‌آموز
تحلیل نقادانه و سازماندهی ایده‌ها	به‌کارگیری مفاهیم و مهارت‌ها	کسب مهارت‌ها	درک مفاهیم		
*	*		*	آشنایی با حضرت خدیجه (س)، همسر شایسته‌ی پیامبر اکرم (ص) و مادر حضرت زهرا(س)	حضرت خدیجه را به‌عنوان همسر شایسته‌ی پیامبر اسلام (ص) می‌شناسد.
	*		*		حضرت خدیجه را به‌عنوان اولین زن مسلمان می‌شناسد.
	*		*		حضرت خدیجه را مادر شایسته‌ی حضرت فاطمه (س) می‌داند.
*	*		*	تقویت علاقه و محبت نسبت به حضرت خدیجه(س)	درباره‌ی همراهی حضرت خدیجه با پیامبر اسلام در لحظات سخت، مواردی را ذکر می‌کند.
*	*		*		درباره‌ی حضرت خدیجه و خدمات ایشان به اسلام، با دوستانش گفت و گو می‌کند.
	*		*	تلاش برای آشنایی بیشتر با زندگی و اخلاق و رفتار حضرت خدیجه (س)	درباره‌ی حضرت خدیجه و خدمات ایشان به اسلام، مطالعه و تحقیق می‌کند.
	*		*		پرسش‌های مناسبی از متن درس طرح می‌کند و به آنها پاسخ می‌دهد.

درس ۲۰ - کسی مرا می بیند!

توضیح درس

یکی از اهداف مهم برنامه‌ی درسی تعلیم و تربیت دینی دوره‌ی ابتدایی در بخش معاد و اخلاق، ترغیب دانش‌آموزان به انجام دادن کارهای نیک و پسندیده و برحذر داشتن آن‌ها از انجام دادن کارهای بد و ناپسند است. رشد وجدان اخلاقی نیز از اهداف مهم بخش اخلاق است؛ به نحوی که کودک، بدون حضور دیگران نیز مایل به انجام دادن کارهای نیک باشد.

این درس، قصد دارد توجه دانش‌آموزان را به این موضوع جلب کند که اعمال ما در برابر دیدگان بینای خداوند قرار دارند و او از همه‌ی کارهای ما (حتی کارهایی که دیگران نمی‌بینند)، آگاهی کامل دارد.

خداوند در همه حال نظاره‌گر ماست. او ما را می‌بیند، از نیازها و احوال ما خبر دارد و به ما کمک می‌کند. این نکته‌ای

است که دانش‌آموزان در درس‌های مربوط به موضوع خداشناسی فراگرفته‌اند. اکنون می‌خواهیم به آنان پیام‌موزیم همان‌گونه که خداوند با دانایی و بینایی خود ما را حمایت و هدایت می‌کند، ناظر بر اعمال ما نیز هست. او همه‌ی کارهای ما را می‌بیند و از اعمال خوب ما، خشنود و از کارهای بد، ناخشنود می‌شود؛ بنابراین، باید مراقب رفتارها و اعمال خود باشیم تا خداوند همواره از ما راضی و خشنود باشد.

اهداف

- ۱- درک مفهوم نظارت خداوند بر اعمال انسان
- ۲- تقویت تمایل به خشنود کردن خداوند با انجام دادن کارهای نیک
- ۳- تلاش برای انجام دادن کارهای نیک.

انتظارات

داشت آموز، در فرایند آموزش این درس

- ۱- خداوند رانسبت به کارهای خود - حتی کارهای پنهانی - آگاه و بینا می‌داند.
- ۲- چند نمونه از کارهای نیکی را که موجب خشنودی خداوند می‌شوند، ذکر می‌کند.
- ۳- چند نمونه از کارهای بدی را که موجب نارضایتی خداوند می‌شوند، ذکر می‌کند.
- ۴- خاطراتی را از رفتارهای خوب و اعمال شایسته‌ی خود بیان می‌کند.
- ۵- درباره‌ی دلایل بد و زشت بودن برخی اعمال توضیح می‌دهد.

- ۶- درباره‌ی دلایل انجام دادن برخی کارهای خوب - توسط خودش یا دیگران - توضیح می‌دهد.
- ۷- ارتباط مفاهیم بخش خداشناسی را با مفاهیم این بخش توضیح می‌دهد.

- ۸- کارهای خوب و بد را از نظر نتیجه‌ای که هر کدام دارد، مقایسه می‌کند.

مفاهیم کلیدی

بینایی و دانایی خداوند
مسئولیت ما در برابر اعمال و رفتارمان
آگاهی ما از کارهای خود

توصیه‌هایی برای تدریس

توصیه‌ی ۱

از دانش‌آموزان بخواهید تصویر را بخوانند (به توضیحات مربوط به فن تصویرخوانی در درس ۱ مراجعه کنید)؛ بدین ترتیب، آن‌ها با نگاه کردن به تصاویر درس، برداشتها و حدسیات خود را بیان می‌کنند.

توصیه‌ی ۲

با هماهنگی با چند نفر از بچه‌ها، مجموعه‌ای از کارهای نیک را از طریق نمایش پانتومیم نشان دهید تا دیگران آن‌ها را حدس بزنند و نام ببرند.

توصیه‌ی ۳

از قالب «بازی» و فن «بازی با کلمات» استفاده کنید؛ برای مثال، یک حرف از حروف الفبا، مانند «س» یا «ش» را روی تخته‌ی کلاس بنویسید و از بچه‌ها بخواهید کلماتی را که با آن حرف آغاز شده و نشان دهنده‌ی یک کار خوب‌اند، مشخص کنند؛ مانند سلام کردن، سروصدا نکردن هنگام استراحت دیگران و ...؛ آن‌ها به این ترتیب، عملاً نشان می‌دهند که با مصادیق کارهای خوب آشنایی دارند. سپس با یک حرف دیگر مانند «د» ادامه دهید و از بچه‌ها بخواهید کلمات دیگری را نام ببرند.

توصیه‌ی ۴

از قالب «داستان‌گویی» و فن «داستان‌گویی خلاق» استفاده کنید؛ برای مثال، داستان نیمه‌تمامی بگویید و موقعیتی را ترسیم کنید که مستلزم تصمیم‌گیری شخصیت داستان و انتخاب کار نیک یا بد باشد؛ سپس، از بچه‌ها بخواهید آن را تمام کنند و دلایل خود را برای انتخابی که کرده‌اند، توضیح دهند؛ برای مثال:

۱- در حال عبور از کوچه‌ای بودم که حمید دوستم را دیدم. پس از سلام و احوال‌پرسی، با هم به راه ادامه دادیم که ناگهان صدای پرنده‌ای توجه ما را به خود جلب کرد؛ صدا از کنار درختی که نزدیک ما بود، می‌آمد. با حمید به آرامی جلو رفتیم که چشممان به گنجشک کوچکی افتاد که معلوم بود قادر به حرکت و پرواز نیست. کسی ما را نمی‌دید؛ ...

۲- با بچه‌ها اردو رفته بودم. جای بسیار باصفایی بود و معلوم نبود که دوباره به آن‌جا بروم؛ به همین علت، برای این‌که دیگران بدانند من به این محل آمده‌ام، از روی زمین وسیله‌ی نوک تیزی پیدا کردم و روی درخت بزرگ اردوگاه یواشکی مشغول نوشتن یادگاری شدم و درحالی که می‌نوشتیم: یادگاری از ...

توصیه‌ی ۵

از قالب «نمایش خلاق» بهره بگیرید؛ برای مثال چند کار خوب و بد را نام ببرید. از بچه‌ها بخواهید با شنیدن نام کار خوب، قیافه‌ی شاد به خود بگیرند یا از جای خود برخیزند یا بگویند به به و ... و با شنیدن کار بد، اخم کنند یا سر خود را به پشت بچرخانند و ...؛ تا جایی که احساس کنید بچه‌ها مصادیق کارهای خوب و بد را فهمیده‌اند.

توصیه‌ی ۶

همین کتاب خوانده‌اند، آنان را برمی‌انگیزد که به نتایج نظارت همیشگی خداوند بر اعمال خود بیندیشند و در این مورد مطالبی را بیان کنند.

درس را به گونه‌ای بخوانید (یا بگذارید بچه‌ها بخوانند) که با شخصیت اصلی داستان احساس همانندی پیدا کنند.

درباره‌ی «دوست داری برایت بگویم»

در این قسمت، دو سؤال مطرح شده است که پاسخ دادن به آن‌ها به جمع‌بندی و نتیجه‌گیری از مطالب درس کمک می‌کند. سؤال اول، درباره‌ی احساس انسان از انجام دادن کارهای خوب و رضایت خاطر از این که کسی این کارها را ببیند، است.

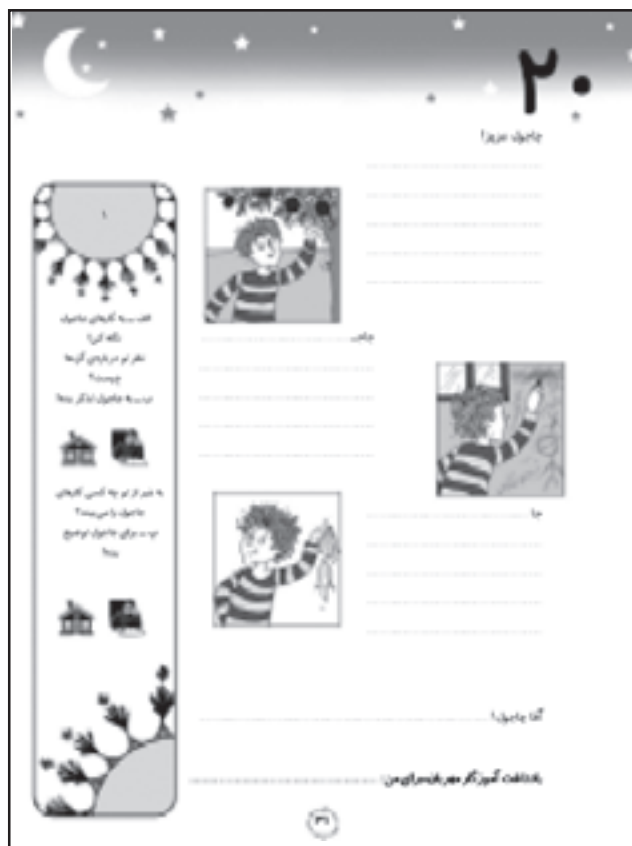
سؤال دوم، با مرور آنچه دانش‌آموزان در درس‌های ۱ تا ۴

درباره‌ی «نحوه‌ی استفاده از فعالیت‌های کتاب کار»

اولین فعالیت کتاب کار این درس، شامل تصاویری از کارهایی است که جاجول بی‌دقت انجام می‌دهد. دانش‌آموزان بد بودن این کارها را تشخیص داده و دلیل آن را برای جاجول توضیح می‌دهند؛ سپس، برای این که کارهای جاجول اصلاح شود، به او توصیه‌هایی می‌کنند.

نکته

به بچه‌ها یاد بدهید که به جای نصیحت کردن، به جاجول راه‌حل ارائه دهند؛ آن‌ها باید بتوانند برای حل مشکلات تلاش کنند نه این که شعارهای تکراری بدهند.

برای فعالیت دوم، داستانی در نظر گرفته شده است که معلم آن را بیان می‌کند و دانش‌آموزان آن را می‌شنوند؛ سپس استنباط خود را از آن بیان می‌کنند.

موضوع داستان این است که همه‌ی کارهای ما تحت نظارت خداست و ما نمی‌توانیم جایی را بیاییم که خداوند در آن حضور نداشته باشد.

روزی معلم، تعدادی سیب با خود به کلاس آورد و به هر یک از بچه‌ها، یک سیب داد؛ سپس از بچه‌ها خواست تا پس از تعطیل شدن مدرسه، سیب خود را در جایی بخورند که هیچ‌کس آن‌ها را نبیند. فردا همه‌ی بچه‌ها به جز دو نفر گفتند که سیب خود را خورده‌اند. آن دو نفر گفتند ما هر چه گشتیم، جایی را نیافتیم که کسی نباشد. چون همه‌جا خدا ما را می‌دید.

ارزش‌یابی

مشاهده‌ی عملکرد دانش‌آموزان در فعالیت‌های زیر و ثبت نتایج آن در «جدول ثبت نتایج مشاهدات آموزگار» به ارزش‌یابی دقیق آموخته‌های ایشان از این درس کمک می‌کند.

– بیان کردن برداشت خود از این مفهوم که «خداوند نسبت به کارهای ما، حتی کارهای پنهانی، آگاه و بیناست»؛

– بیان نمودن چند نمونه از کارهای نیک که موجب خشنودی خداوند می‌شود؛

– بیان کردن چند نمونه از کارهای بد که موجب نارضایتی خداوند می‌شود؛

– بیان نمودن خاطراتی از رفتارهای خوب و اعمال شایسته‌ی

خود؛

– بیان کردن دلایل بد و زشت بودن برخی از اعمال؛

– بیان نمودن دلایل انجام دادن برخی از کارهای خوب (خود یا دیگران)؛

– بیان کردن ارتباط مفاهیم بخش خداشناسی با مفاهیم این بخش؛

– مقایسه‌ی کارهای خوب و بد، از نظر نتیجه‌ای که هر کدام دارد؛

– فعالیت‌های مورد نظر معلم.

برای نمایش دادن ارتباط اهداف و فعالیت‌های توصیه شده در این درس، جدولی تهیه شده است که در طراحی، اجرا و ارزش‌یابی تدریس مفید واقع می‌شود.

طبقات و حوزه‌های یادگیری				اهداف	فعالیت‌های دانش آموز (انتظارات): دانش آموز
تحلیل نقادانه و سازماندهی ایده‌ها	به‌کارگیری مفاهیم و مهارت‌ها	کسب مهارت‌ها	درک مفاهیم		
*	*		*	درک مفهوم نظارت خداوند بر اعمال انسان	خداوند را نسبت به کارهای خود، حتی کارهای پنهانی، آگاه و بینا می‌داند.
*	*		*		چند نمونه از کارهای نیک را که موجب خشنودی خداوند می‌شوند، ذکر می‌کند.
*	*		*	تقویت تمایل به خشنود کردن خداوند با انجام دادن کارهای نیک	چند نمونه از کارهای بد را که موجب نارضایتی خداوند می‌شود، ذکر می‌کند.
*	*		*		ارتباط مفاهیم بخش خداشناسی را با مفاهیم این بخش توضیح می‌دهد.
*	*		*	تلاش برای انجام دادن کارهای نیک	درباره‌ی دلایل بد و زشت بودن برخی اعمال توضیح می‌دهد.
*	*		*		درباره‌ی دلایل انجام دادن برخی از کارهای خوب (خود یا دیگران) توضیح می‌دهد.
*	*		*		درباره‌ی رفتارهای خوب و اعمال شایسته‌ی خود خاطراتی را بیان می‌کند.

درس ۲۱ - تصویر ماندگار

۶۱

تصویر ماندگار ...

منظور بازی در بوستان مدخله بودیم.
 صبح تکی به مشغول گذاشتن گل‌های پخشه بود. تو با چانه‌های در خاک و سرخس و بانه‌ها، چاه‌های
 کوچکی درست می‌کردی. سپس منطقتان را به آبی تر گذاشتی. بیرون می‌آوردی و در خاک می‌گذاشتی.
 از بازی دست کشیدیم؛ چلو را زدیم و به پیرمرد با شال و کلاه و کتبی و گشیم؛
 مسوولان دوست داشتند ما هم در این کار به شما کمک کنیم.
 چاه‌ها را خوش حال شد.
 ایضا روش گذاشتن گل‌ها را از تو آموختیم. سپس، هر یک مشغول گل کاری در قسمت‌های
 باقیه شدیم.
 پس از مدتی کوتاهی، بعضی بزرگ‌تر از باقیه بر تو گل افشاد.
 *
 ... در حلقه‌ها ... می‌باید این جا ... می‌باید یک چیز جالب می‌باید.
 دوست‌ها می‌باید بود که از پانصد تا هزاره نشان ما را صدای زنگ غلغله‌ای آن‌ها نزدیک بوستان
 است.
 همه به خانه‌های مهدی رفتیم. تو یک دوربین فیلم برداری کوچک در دست داشتی.
 مهدی، هنگام کمک گرفتن ما به صحنه‌ای که یک پادشاه از ما تصویرهای زیبایی گرفته بود،
 *
 تصاویر را دیدیم.
 چه قدر جالب بود ...!

۶۲

توضیح درس

است برای آن که این فیلم را ببینیم؛ در آن روز، اعمال خوب یا بد موجب خوشحالی یا سرافکندگی ما می‌شوند.

مفاهیم این درس، در ادامه‌ی موضوع درس گذشته، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا در سال آینده، معاد را به‌عنوان یکی از اصول دین به‌راحتی بیاموزند.

استفاده از مثال دوربین فیلم‌برداری، برای تسهیل درک این مفهوم است که «همه‌ی اعمال ما به گونه‌ای ضبط و ثبت می‌شوند».

اهداف

۱- درک این معنا که همه‌ی کارهای نیک و بد ما ثبت

می‌شوند

۲- تلقی مثبت نسبت به کارهای نیکی که خداوند را راضی

و خشنود و انسان را در جهان آخرت سرافراز می‌گرداند.

انتظارات

توضیحاتی می دهد.

۲- نمونه‌هایی از کارهای خوبی را که پاداش اخروی دارند، ذکر می‌کند.

دانش‌آموز، در فرایند آموزش این درس

۱- درباره‌ی این که کارهای نیک و بد ما ثبت می‌شوند،

کارهای نیک صحبت کرد.

۳- درباره‌ی مضمون آیات پایانی درس، با معلم و دوستانش

گفت و گو می‌کند.

توصیه‌ی ۲

نقل چند خبر از عواقب ناشی از بی توجهی انسان ها به پیامدهای اعمال بدشان می تواند مقدمه ی خوبی برای درس باشد.

مفاهیم کلیدی

ثبت کارها و رفتارهای نیک و بد ما

توصیه‌ی ۳

بازگشت نتیجه‌ی کارهای ما به خودمان

می‌توانید اخبار خوب یا ناخوشایندی را از روزنامه انتخاب کنید و روی تخته‌ی کلاس بچسبانید تا بچه‌ها آن‌ها را بخوانند.

توصیه‌هایی برای شروع مناسب تدریس

توصیہ ۱

برای شروع این درس، می‌توان برای بچه‌ها درباره‌ی عاقبت

نکته

در انتخاب اخبار دقت کنید؛ زیرا بعضی اخبار موجب بدآموزی یا به هم خوردن تعادل روانی بچه‌ها می‌شوند.

توصیه‌ی ۴

از بچه‌ها بخواهید در روزنامه‌هایی که شما انتخاب کرده و در اختیارشان گذاشته‌اید، اخبار خوب یا بد را جست‌وجو کنند.

توصیه‌ی ۵

بیان کردن قصه‌ها یا خاطراتی در این زمینه توسط معلم یا دانش‌آموزان بسیار مفید است.

توصیه‌هایی برای تدریس

توصیه‌ی ۱

از بچه‌ها درباره‌ی فایده و اهمیت کارهای نیک سؤال کنید.

توصیه‌ی ۲

جلسه‌ای با حضور بچه‌ها و والدین آن‌ها تشکیل دهید و درباره‌ی اهمیت همکاری در کارهای نیک، مثلاً حفظ نظافت و زیبایی محیط زندگی، گفت‌وگو کنید.

توصیه‌ی ۳

بچه‌ها را به تشکیل گروه‌هایی برای همکاری در کارهای نیک تشویق کنید. زمینه‌ی کاری این گروه‌ها، بهداشت، حفظ محیط زیست، کمک به ضعیف‌ترها، همکاری با اولیای مدرسه و امثال آن است.

اگر بتوانید با تشویق‌های خود به تشکیل چنین گروه یا گروه‌هایی (با تصمیم جدی خود بچه‌ها) کمک کنید، بزرگ‌ترین عمل تربیتی را انجام داده‌اید.

نکته

مهم این است که بچه‌ها این‌گونه فعالیت‌ها را، فعالیت‌هایی دینی و اعتقادی تلقی کنند.

توصیه‌ی ۴

بسیار مناسب است که این درس، ثمره‌ای عملی به دنبال داشته باشد؛ مثلاً بتوانید با همکاری سایر همکاران و مدیر مدرسه،

فعالیت‌های گروهی در این زمینه داشته باشید یا این که در گوشه‌ای از شهر یا روستا، این فعالیت را انجام دهید.

نکته

علاقه‌ی بچه‌ها به این‌گونه امور ابتدا صرفاً به صورت نوعی بازی تجلی می‌کند. این، نقطه‌ی شروع مناسبی است اما وظیفه‌ی اصلی مربی آن است که این علاقه را در بچه‌ها درونی کرده و آن را به عادت تبدیل کند و نسبت به محیط‌هایی که در آن‌ها بهداشت و نظافت رعایت نمی‌شود یا انسان‌هایی که به این‌گونه امور توجه ندارند، نوعی حساسیت به وجود آورد. بچه‌ها را نسبت به بی‌توجهی به آفریده‌های خدا یا از بین بردن آن‌ها حساس بار آورید.

توصیه‌ی ۵

از بچه‌ها بخواهید از کارهای خوبی که در یک زنگ تفریح در مدرسه می‌بینند گزارشی تهیه کنند.

توصیه‌ی ۶

از بچه‌ها سؤال کنید: «اگر از کارها و فعالیت‌های دیروز

شما فیلم‌برداری کرده باشند، کدام قسمت‌ها را دوست دارید دوباره ببینید؟ چرا؟»

درباره‌ی «دوست داری برایت بگویم»

دو سؤالی که در این بخش مطرح شده‌اند، دانش‌آموزان را

به اعمالی توجه می‌دهند که ثبت و تماشای دوباره‌ی آن‌ها موجب خشنودی فرد می‌شوند.

تأیید این مطلب ذکر شده است.

درباره‌ی «من می‌توانم»

سؤال این بخش از دانش‌آموزان خواسته است که مصادیقی از کارهای نیک را نام ببرند.

درباره‌ی «برای خواندن»

اطلاعات تکمیلی درباره‌ی مفاهیم مورد نظر درس، در این بخش با زبانی مستقیم ارائه شده و نمونه‌ای از آیات قرآن نیز برای

درباره‌ی «نحوه‌ی استفاده از فعالیت‌های کتاب کار»

تصاویری از کارهای مختلف خوب و بد در کتاب کار آمده و از دانش‌آموزان خواسته شده است که کارهای خوب و بد را مشخص کنند؛ در مورد آن‌ها توضیح دهند و برای هریک نامی بگذارند. مجموعه فعالیت‌هایی که دانش‌آموزان در این صفحه انجام می‌دهند، به آشنایی بیشتر ایشان با مصادیق کارهای خوب و بد کمک می‌کند. همچنین به معلم کمک می‌کند تا به میزان و کیفیت یادگیری بچه‌ها در این درس پی ببرد.

ارزش‌یابی

مشاهده‌ی عملکرد دانش‌آموزان در فعالیت‌های زیر و ثبت نتایج آن در «جدول ثبت نتایج مشاهدات آموزگار» به ارزش‌یابی دقیق آموخته‌های ایشان از این درس کمک می‌کند.

— بیان کردن برداشت خود از این مفهوم که «کارهای نیک

و بد ما ثبت می‌شوند»؛

— بیان کردن نمونه‌هایی از کارهای خوب که پاداش اخروی

دارند؛

— گفت‌وگو درباره‌ی مضمون آیات پایانی درس

— فعالیت‌های مورد نظر معلم.

برای نمایش دادن ارتباط اهداف و فعالیت‌های توصیه‌ای
این درس، جدولی تهیه شده است که در طراحی، اجرا و ارزش‌یابی
تدریس مفید واقع می‌شود.

طبقات و حوزه‌های یادگیری				اهداف	فعالیت‌های دانش‌آموز (انتظارات): دانش‌آموز
تحلیل نقدانه و سازماندهی ایده‌ها	به‌کارگیری مفاهیم و مهارت‌ها	کسب مهارت‌ها	درک مفاهیم		
	*		*	درک این مسئله که همه‌ی کارهای نیک و بد ما ثبت می‌شوند.	درباره‌ی این که کارهای نیک و بد ما ثبت می‌شوند، توضیحاتی می‌دهد.
*	*		*	ایجاد تلقی مثبت نسبت به کارهای نیکی که خداوند را خشنود و انسان را در جهان آخرت سرافراز می‌کند.	نمونه‌هایی از کارهای خوبی را که پاداش اخروی دارند، ذکر می‌کند.
*	*		*		درباره‌ی مضمون آیات پایانی درس، با معلم و دوستانش گفت‌وگو می‌کند.

توضیح درس

متن درس، شعرگونه‌ای است که در آن، مفاهیم دو درس گذشته، مرور شده و در قالب یک دعا، از خداوند توفیق کارهای خوب و پسندیده خواسته شده است.

اهداف

- ۱- آشنایی با مفهوم معاد، به عنوان موقعیتی که نتیجه‌ی اعمال انسان در دنیا، مشخص می‌شود
- ۲- ایجاد تمایل به انجام دادن کارهای نیک
- ۳- برانگیختن دانش‌آموزان به تلاش برای انجام دادن کارهای نیک
- ۴- آشنایی با یک دعای قرآنی مناسب
- ۵- بهره‌گیری از دعا‌های مناسب برای گفت و گو با خدا.

انتظارات

دانش‌آموز، در فرایند آموزش این درس

- ۱- نمونه‌هایی از کارهای نیک را که موجب سرافرازی ما در جهان آخرت می‌شوند، نام می‌برد.
- ۲- برای خود و دیگران، در قالب یک دعا، از خداوند درخواست توفیق در انجام دادن کارهای خیر می‌کند.

توصیه‌ای برای شروع مناسب درس

- با مقدمه چینی مناسب، از بچه‌ها بخواهید برای دوست خود دعا کنند.

توصیه‌هایی برای تدریس

توصیه‌ی ۱

درس را با لحنی زیبا و دل‌نشین بخوانید و به بچه‌ها فرصت

دهید تا با کلمه‌ها و عبارت‌های آن ارتباط مناسبی برقرار کنند.

توصیه‌ی ۲

از دانش‌آموزان بخواهید یکی، دو نمونه از آرزوهایی را که در متن آمده است، پیدا کنند.

توصیه‌ی ۳

از بچه‌ها بخواهید هریک، نمونه‌هایی از دعا‌های قرآنی را بیان کنند.

توصیه‌ی ۴

از بچه‌ها بخواهید جمله‌های نیمه‌تمامی را که حاوی مطالب این درس و دو درس گذشته‌اند، کامل کنند؛ مثلاً: «چون خداوند همه‌ی اعمال ما را می‌بیند، آرزو می‌کنم.....»، «خدا یا دوست دارم وقتی فیلم کارهایم را می‌بینم.....»، «خدا یا از تو می‌خواهم اگر کار بدی کردم.....»

درباره‌ی «دوست داری برایت بگویم»

با توجه به اهداف اصلی این درس، در این قسمت دو سؤال مطرح شده است؛ در اولین سؤال از دانش‌آموزان پرسیده شده است که برای سربلندی در جهان آخرت، چه کارهایی باید انجام داد. دومین سؤال، توجه دانش‌آموزان را به درخواست توفیق برای انجام دادن کارهای نیک از خداوند جلب کرده است. این دو سؤال می‌تواند زمینه‌ساز فعالیت‌های دیگری جهت ایجاد فرصت یادگیری برای دانش‌آموزان باشد.

درباره‌ی «من می‌توانم»

این فعالیت، دانش‌آموزان را به گفت و گو با خداوند و درخواست توفیق خوبی و نیکی برای خودشان و دیگران ترغیب می‌کند.

درباره‌ی «برای خواندن»

یکی دیگر از دعا‌های قرآنی که با موضوع درس ارتباط دارد، در این بخش ذکر شده است.

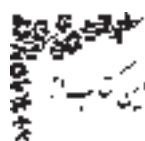
درباره‌ی «نحوه‌ی استفاده از فعالیت‌های کتاب کار»
 فعالیت کتاب کار این درس، از آرزوهای بچه‌ها برای
 خودشان و دیگران سؤال کرده است. بچه‌ها در این سنین،
 آرزوهایی برای خود دارند ولی در موقعیتی هستند که به تدریج
 می‌توانند به دیگران هم فکر کنند و چیزهای خوبی را که برای
 خود می‌خواهند، برای دیگران هم بخواهند.

ارزش‌یابی

مشاهده‌ی عملکرد دانش‌آموزان در فعالیت‌های زیر و ثبت
 نتایج آن در «جدول ثبت نتایج مشاهدات آموزگار» به ارزش‌یابی
 دقیق آموخته‌های ایشان از این درس کمک می‌کند.
 — بیان کردن نمونه‌هایی از کارهای نیک که موجب
 سرافرازی ما در جهان آخرت می‌شوند؛
 — درخواست توفیق انجام دادن کارهای خیر برای خود و
 دیگران، در قالب یک دعا، از خداوند
 — فعالیت‌های مورد نظر معلم.
 برای نمایش دادن ارتباط اهداف و فعالیت‌های توصیه شده
 در این درس، جدولی تهیه شده است که در طراحی، اجرا و
 ارزش‌یابی تدریس مفید واقع می‌شود.

طبقات و حوزه‌های یادگیری				اهداف	فعالیت‌های دانش‌آموز (انتظارات): دانش آموز
تحلیل نقادانه و سازماندهی ایده‌ها	به‌کارگیری مفاهیم و مهارت‌ها	کسب مهارت‌ها	درک مفاهیم		
*	*	*	*	آشنایی با مفهوم معاد، به عنوان موقعیتی که در آن نتیجه‌ی اعمال انسان در دنیا، مشخص می‌شود.	نمونه‌هایی از کارهای نیک را که موجب سرافرازی ما در جهان آخرت می‌شوند، نام می‌برد.
*	*	*	*	بهره‌گیری از دعا‌های مناسب برای گفت‌وگو با خدا	برای خود و دیگران، در قالب یک دعا، از خداوند درخواست توفیق در انجام دادن کارهای خیر می‌کند.

ممنون محترم صاحب سبب غفران کرمی می توانم که مصروف خود را به دوشی بسیار این کتاب را

هر یک از این نوشته ها را می توانم که در این کتاب را می توانم که در این کتاب را می توانم که در این کتاب را

Email

talif@talif.sch.ir ارسال می نماید.

و کتاب را می توانم که در این کتاب را می توانم که در این کتاب را

